

REDACTIA
Arad, Dealul Ferenczy, nr. 40

ABONAMENTUL
Pentru Austro-Ungaria:
pe un an . . . 20 cor.
pe 1/2 an . . . 10 .
pe 1/4 an . . . 5 .
pe 1 lună . . . 2 .
N-ril de Duminică pe an
4 coroane.

Pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Manuscrisuri nu se înapoiază.

TRIBUNA POPORULUI

Anul VI.

Număr de Duminică

Nr. 39

Ce să facem?

Și legea și canoanele așa glăsuiesc, că mai mult de trei luni de zile nu-î îngăduit a se ține în veduție scaunul episcopesc.

Eată anume ce zice Canonul 25 al Sinodului ecumenic IV:

„Fiind-că unii dintre mitropoliți negliă turmele lor încredințate și amână hirotoniile episcopilor, Sfântul Sinod hotărăște, ca în decurs de trei luni să se facă hirotonirile episcopilor“.

Paragraful 98 din Statutul Organic scris de Majestatea Sa Francisc Iosif I și fostul ministru Eötvös József, de asemenea zice că mitropolitul e dator:

„a se îngriji, ca în timp de 3 luni să se întregască scaunul veduțit episcopesc și va sprigui pe concernentele Consistor în aceasta a sa nisuintă“.

Și cu toate acestea s'au împlinit deja șase luni, fără ca Mitropolitul și Consistorul concerninte să-și fi făcut datoria: să fi stăruit anume, ca alesul episcop să fie întărit și pus în scaun.

Așa ceva nu s'a mai pomenit de când avem înscris în legi drepturile bisericești române naționale.

O cumplită îngrijorare i-a cuprins pe toți Românii. Dela săteanul care vine seara obosit dela muncă și până la fruntașii cari își au privirea și dragostea ațintită spre cele obștești, toți se întreabă:

„Ce-i asta? Mai avem ore legi și canoane? Stăpânirea se mai simte îndatorată a cinsti legea dată nouă de Majestatea Sa și ministrul Eötvös? Mai are biserica drept măritoare a răsăritului Mitropolit? Și acesta mai are el vre-o grije pentru datoriile ce trebuie să îndeplinească? Dacă dragostea nu-î îndeamnă să asculte de lege și canon, nu se gândește cel puțin la răspunderea ce va avea să dea în Congresul Național Bisericesc? Și Consistorul Aradan ce a făcut pentru ca Diecesa să fie scoasă din impasul în care este? Unde am ajuns?...“

Așa ne scrie un prieten, fruntaș în viața noastră națională-bisericească

Ce a făcut I. P. S. Sa Mitropolitul, să răspundă! Ce a făcut Consistorul? Nimic. Și unde am ajuns? Eată unde: In Boroș-Ineu, unde odinioară am avut vlădicie ear azi avem protopop, primarul Antonie Iușca bătu Sâmbătă, în ziua Crucii, toba prin sat, îndemnând pe Români să treacă la unire, să vină la el, că le va da șfal cum să facă aceasta. Ear fibirăul ungar îl lăsă tot cap al satului, deși solgăbirăul român îi luase pecetelul... Și protopopul Timișoril sfinți mai zilele trecute biserica din Boroș în numele Mitropolitului, deși eată ce zic Canoanele:

„Canoanele nu iartă Mitropolitul nici o funcțiune sau lucrare arhierască în vre-o eparchie veduțită, și rânduiesc ca toate să rămână până la venirea noului Episcop în acea stare în care s'au aflat, când a reposat episco-

pul eparchial“.

(Șaguna: Dreptul canonic § 430)... „Încă nici Mitropolitul n'are drept a exercita în eparchie veduțită drepturile arhieresti, căci aceasta-i oprește canonul, și-l deobligă sub amenințare de pedeapsă canonică a se strădui, ca în restimp de trei luni să reîntregească scaunul veduțit de episcop“.

(Șaguna Drept. can. § 431).

Când nesocotirea legii pornește deci dela cap, ce să mai zicem de primarul din Boroș-Ineu, pus la cale, de bună seamă, de alții, cari vor să vîneze suflete, întocmai ca pe vremea unirii, când Românii de lege dreptmăritoare răsăriteană d'asemeni erau ținuiți fără episcopii!

Când stăpânirea din Budapesta pare că nici nu-și aduce aminte de Statutul Organic, ce să mai zicem despre fibirăul din Boroș-Ineu, care lasă cap în sat pe un om ce-și bate joc de sfânta biserică națională română?!

Dacă protopopul Putici, doctor în sfânta teologie, nu știe cari sunt drepturile Mitropolitului, e și greu să le știe mitropolitul d'acum, care școlile înalte li-a văzut numai pe dinafară!

Vorba e că și protopop și mitropolit, și primar păcătos care cu toba vrea să ne răpească suflete, și fibirăul, care...

A mai răbda călcările de legi și bajjocorirea unei biserici cu drepturi în țeara aceasta, ar însemna că noi, de bună voie, abzicem de aceste drepturi.

Bine să ne însemnăm: nu mai e vorba acum de întărirea lui Mangra, ci dacă avem ori nu bărbăția să luptăm pentru-ca legea noastră bisericească să fie cinstită și voința poporului să nu fie nesocotită!

Căci dacă stăpânirea se convinge că poate face ori-ce, Românii tac și rabdă, cine cheazășuește, că ceea-ce se întâmplă cu alegerea dela Arad, n'are să se întâmple d'aci încolo cu toate alegerile de felul acesta? Și dacă se întâmplă să avem un Mitropolit care nici măcar teamă de răspundere nu are, cine nu-și dă seama, că și în viitor Mitropolitul va face după bunul său plac, ear nu cum zice legea?

Aici vrem să ajungem?

Nu.

In picioare deci toți Românii căți dragoste aveți pentru sfintele așezăminte bisericești!

Consistorul plenar al Diecesei Aradului este convocat în ședință pe Joi viitoare.

Ovrei din România în parlamentul Ungariei. Sub acest titlu citim următoarele în „Alkotmány“ dela 2 Octombrie:

„Amicii din Ungaria ai Ovriilor din România nu se îndestulesc cu aceea, că în anul trecut au adunat și adună și azi nespuse de mari sume pentru Ovrei: ei vor să aducă și în parlamentul maghiar afacerea „emigranților“ îmbrățișată pe nedrept de Statele-Unite americane. Așa auzim, că vor interpela în chestia aceasta între alții, Visontai, kossuthferenczist deocamdată, ear după o știre din Viena, va interpela guvernamentalul Hock János. Intenția lui

sontai se poate explica prin legăturile profesionale ce are cu „emigranții“.

„Dar cât despre intenția lui Hock János, se explică prin umanismul de care în afacerea Dreyfuss a dat dovadă strălucită. Dacă asta-i explicația, suntem siguri că Hock, preotul catolic, tot pe temeiul acestei iubiri de oameni va interpela și în interesul calugărilor prigonite în Franța.

La cele zise de „Alkotmány“ noi n'avem de adăogat.

Mărturisiri prețioase. Sub titlul „Parisul oriental“, ziarul „Magyarország“ dela 2 Octombrie publică un articol din peana dlui Sebestyén Ede. Rar ni s'a dat să citim așa ceva. Închipuiți-vă: un Ungur să laude pe Români, România și îndeosebi Bucureștii!

Intre altele eată ce scrie:

„Bucureștii are 9 spitale mari. Asta arată mai ales gradul său de dezvoltare culturală. Spitalele aceste parte sunt așezăminte de stat, parte susținute de oraș și parte de singuratici fondatori. Pe bolnavul care vine la spital nu-l întreabă nimic; doar îi scrie numele și de unde este și cu asta-i gata. Nici o justificare, nici un certificat de sărăcie nu se cere, cine e bolnav, trebuie lăsat și dacă-i s'erac, îl primesc în numele lui Dumnezeu. Asta-i credința lor. Treizeci și șapte la sută din nu-sunt străini, aproape toți din oraș.

Și totuși de câte ori ziarele budapestane strigă că România prigoneste pe Unguri.

Eată de altfel cum sfârșește numitul scriitor:

„Ar fi de dorit ca Ungurii să cunoască bine lucrurile de p'acici, să vină mai des la București, căci avem motive multe pentru a ne cunoaște bine. Întâiu de toate pentru-ca avem aceleași interese, cari zi de zi tot mai mult ies la iveală și cer tot mai tare să fie împrăștiate odată neînțelegerile“.

Despre banul Croației „Alkotmány“ primește din Zagreb un interesant articol în care se spune că pricina turburărilor din urmă a fost nu atât dușmănia dintre Serbi și Croați, ci a erupt numai de sub cenușa focul ce arde pe înfundate, foc alimentat de domnia sêlbatică a lui Khuen Héderváry. Scrie anume:

„Materialul acestui foc, în numele nației maghiare și din încredințarea acesteia l'a strîns la un loc, cu toată străduința posibilă, banul croat. Kuen Héderváry guvernează anume cu o brutalitate ce amintește de baronul Bányfy; el întărit și vrea să stăpânească pe Croați în contra Croaților. Aceasta este isvorul rēului și nu „marele vis Croat“.

O întâlnire. „Berliner Tageblatt“ anunță, că dl Ionel Brătianu, ministru de externe al României, se va întâlni zilele aceste cu contele Goluchowski, cancelarul imperului austro-ungar, pentru a discuta chestiile ce sunt la ordinea zilei.

Să fim drepti!

În numărul seu dela 12/25 Septembrie „Drapelul“ scrie un articol asupra împrejurării triste, că nu se găsește episcop ori mitropolit, care să îndrăznească a lua

lupta împotriva stăpânirii ungurești și a merge, în apărarea bisericești, până a-și pune în joc — mitra!

„...probele ce se dau astăzi din partea celor mai multe căpetenii bisericești, sunt de natură ca să ne pună pe gânduri“, — zice.

Și drept pildă aduce, ce?

Iluminarea consist. aradan, scriind: „...pentru de a pute ajunge la treapta arhierască, avem lipsă de a tămăia șovinismul maghiar“...

Vezi Doamne, presidentul Consistorului aradan, protosincelul I. I. Pap, a iluminat consistorul ca să ajute în scaunul episcopesc pe Vasile Mangra. Tot pentru acest scop s'a grăbit protosincelul Pap cu circularul referitor la ordinul ministerial în chestia celor 17 ore de propunere a limbei maghiare.

Din două una: ori cunoaște Iovi dela „Drapelul“ relațiunile de aici, și atunci a făcut o nedreptate mare lui Vasile Mangra, ori nu, ș'atunci trebuia să tacă, să nu se facă judecător în treburi pe cari nu le cunoaște.

Cum adică? Iovi, care a studiat în Arad și cunoaște isprăvile sistemului „neamurilor“, să nu știe că protosincelul Ignatie Pap l'ar trimite în ori-ce moment la mănăstire, calugăr de rînd, pe Vasile ajute în scaunul episcopesc?!

Tot așa: să nu știe oare Iovi, că în privința redeșteptării naționale eparchie Aradului nu este cea din urmă, ci dimpotrivă, ține piept cu ori-care alta? De ce ne plînge și învinuște pe noi, nu vede cele-ce se petrec în preajma celorlalte episcopii?

Oare să nu știe „Drapelul“, că la Oradea a iluminat și Consistorul român gr.-catolic? Și tot acestui consistor îi revine meritul de a fi dat mai de grabă circularul în privința propunerii limbei maghiare? Să nu fi citit cel dela „Drapelul“ articolul ce a scris „Unirea“ în privința asta? Și de ce nu au nici o observație la cele făptuite de Consistorul din Blaj și scrise de „Unirea“? De ce nu ved ce se întâmplă în pragul ușei lor: la Consistorul din Lugoj?

Cum: pretutindenți, în Maramureș, la Gherla, pe la Năsăud, — tot bine și rînduială, numai la Arad să fie lucruri slabe?

De ce tot numai de Mangra se împedică?

Foarte bine, primim și noi tesa așezată în cuvintele „Roma deliberante Saguntum perit!“ Dar' ce fac „Tribuna“ și „Gazeta“? Adunatu-și-au oare forțele ca să lupte pentru ridicarea neamului? Așf? Se întrec să lovească în arădani, îndemnate de sigur nu de dragostea de neam, ci de pismă și ură.

„Drapelul“, prin articolul sus amintit, nu știm dacă a vrut, dar' de fapt a intrat în rîndul celor cari se disting prin nedreptate la adresa aradanilor, a mănunchiului de bărbați ce viețuie, lor întregă pentru binele neamului au luptat. Și vor lupta și d'aci încolo, ori prin câte greutăți ar mai trebui să treacă.

Ilie Trăilă.

Cine dintre fruntașii români nu cunoaște pe Ilie Trăilă din Oravița? Cine nu l-a văzut pretutindeni unde e vorba de ridicarea neamului românesc, fie pe teren cultural, fie economic ori politic!

Advocat de seamă, este unul dintre rarii bărbați români cari se ocupă și cu știința. A scris cărți cari ar face cinste ori-cărui profesor de limba română. A ajuns astfel dascăl al dascălilor: cel din cercul Oraviței șapte ani l-au avut în frunte. Și s'a retras numai pentru-că l-au năpădit alte lucruri ce trebuie să îndeplinească. N'a încetat însă o singură clipă să stea în legătură cu apostolul culturii noastre naționale. În Banat este cel mai puternic stilp al Asociațiunii. A dovedit-o aceasta și cu prilejul adunării generale ținute la Oravița. Poartă apoi tot grija de mai nainte față de ori-ce afacere școlară.

Eată de ce în adunarea dela Reșița învătătorii l-au proclamat membru de onoare al Reuniunii lor. Pe ei s'au cinstit astfel. Pentru-că dacă cineva merită să fie îndeosebi ridicat de învătători, Ilie Trăilă este cel dintâiu!

Alegându-l, Reuniunea învătătorilor din diecesa Caransebeșului și-a îndeplinit o datorie. Trebuie să cinstim pe cei cari în mijlocul curentului materialist ce domnește se inspiră în faptele lor de idei și principii înălțătoare, cum Ilie Trăilă din Oravița a făcut-o vreața sa întreagă.

Un bărbat nu de mai puțină importanță ca Dr. George Popovici (dela Lugoj) a făcut propunerea, ear' adunarea învătătoarească a primit-o cu mare însuflețire.

Bine a făcut. Laudă i-se cuvine. Ear' nouă nu ne rămâne decât să dorim veneratului Ilie Trăilă ani mulți de viață pe ogorul înțelenit al culturii române și pildă viue să fie multora și în multe de cum trebuie să cugete și să făptuiască un Român fruntaș.

Nota americană.

Guvernul Statelor-Unite a adresat o circulară puterilor semnatare ale tratatului din Berlin, invitându-le ca, în calitatea lor de garante ale executării modificării vechiului art. 7 din Constituția României, să intervină în sensul unei schimbări în situația juridică a evreilor din România.

Pe ce basă cred Statele-Unite că s'ar pute face această intervențiune? Pe basa art. 44 din tratatul dela Berlin, prin care recunoașterea independenței noastre era supusă condiției prealabile ca mai întâiu să modificăm art. 7 din pactul nostru fundamental.

Or, modificarea cerută s'a făcut, și s'a făcut de sigur în mod satisfăcător de vreme ce Independența noastră a fost recunoscută. Ceva mai mult, Europa având ocazie pentru a doua oară să se rostească asupra modului nostru de a îndeplini condiția pusă de tratatul din Berlin, s'a rostit în modul cel mai favorabil, admitând ridicarea noastră la rangul de regat, în 1881.

Cum putea dar să-și inchipuiască dl Hay, secretar de stat la departamentul afacerilor străine din Washington, că mai este loc aci de o intervenție a puterilor semnatare?

Aceste puteri au primit din partea congresului un mandat limitat, acela de a obține modificarea articolului 7 și de a nu recunoaște Independența României până ce modificarea aceasta nu va fi efectuată. Mandatul a expirat odată cu îndeplinirea de către România a condiției impuse; din partea puterilor semnatare cestiunea evreiască a fost închisă și clasată.

Numai ignorând aceste lucruri, dl Hay a putut sesiza puterile semnatare.

Să fixăm dar bine rezultatul negativ al demersului guvernului american. Ceea-ce a zădărnicit în primul rind efectul acestui demers, este faptul că art. 44 al tratatului din Berlin e pe deplin vidat și că mandatul la care se referă dl Hay e expirat de mai bine de două-zeci de ani. Respingerea amestecului Statelor-Unite ca atare, ca nejustificat din punct de vedere internațional și geografic, e ceva secundar.

Nu numai Statele-Unite, care nici la congresul din Berlin n'au luat parte nici drept de amestec în afacerile europene nu pot să-și aroge, dar nici un alt stat, nici chiar unul din acelea care au semnat tratatul, n'ar mai putea face din art. 44 al aceluși tratat un punct de plecare pentru o intervenție oare-care în privința evreilor din România.

Iată de ce refuzăm în mod absolut de a crede că Anglia, după cum tot din Anglia a venit știrea, a aprobat nota dlui Hay și că chiar a făcut, ceva mai înainte sau paralel cu acesta, un demers identic.

Avem în această privință și o informațiune serioasă, dar chiar a priori nu putem admite cu nici un chip veracitatea acelei știri.

Este esclusă posibilitatea ca Anglia, care se afla printre puterile semnatare, care ne-a recunoscut Independența și mai apoi Regalitatea, care deci știe că nu mai are nici un mandat în această cestiune, să poată lua o inițiativă ca aceasta căreia i lipsește ori-ce basă legală.

Nu va face nimeni această injurie — căci injurie ar fi — diplomației engleze, atât de hârșită în cestiunile internaționale, și care în curs de 25 de ani ne-a arătat o amicitie sinceră de care e legat numele neuitatului și mult-regretatului White, de a crede capabilă de un demers pentru care n'ar putea invoca decât un mandat... expirat.

Avem apoi satisfacția de a constata actualului guvern conservator și reputat ca interpretul cel mai onest și fidel al opiniei publice engleze, are o notă absolut favorabilă României, a cărei atitudine o găsește perfect justificată, față chiar de stipulațiunile tratatului din Berlin.

De altminterlea, cum ar putea Anglia să uite că, în definitiv, dacă e vorba de inegalitatea confesiunilor înaintea legii, lucru care la noi nu există, te gândești numai decât la situația cu totul inferioară a catolicilor englezi chiar față de drepturile politice, și că, dacă e vorba de emigrări, îți amintești de biata Irlanda, care dela 1840 până azi a văzut populația scăzându-i exact la jumătate, din pricina emigrărilor?

Cum am zis dar, e în afară de ori-ce posibilitate ca Anglia să se fi raliat la acțiunea Statelor-Unite.

Și dacă Anglia n'a secondat demersul dlui Hay, Germania cu atât mai puțin. În ce privește pe Austria, mai toată presa s'a pronunțat contra notei americane, ear' în Franța, afară de presa socialistă, toate organele serioase și de guvernământ, cu mai mari sau mai mici variațiuni de tonalitate, s'au rostit de asemeni contra acelei note.

Odată mai mult putem constata cu o vie satisfacție perfectă lealitate atât a guvernului german cât și a opiniei publice germane față de țara noastră.

În tot-d'una, noi, românii, ne vom aduce aminte cu o profundă și pioasă emoțiune de puternicul sprigin ce ni l-a acordat nobilul împărat-erou, Wilhelm I, într'unul din momentele cele mai dificile ale dezvoltării noastre naționale, atunci când la congresul din Berlin, în contra pretențiilor unora de a ne stoarce concesiuni absolute contrarii unei sănătoase evoluțiuni de stat și de neam, ne-a susținut cauza cu autoritatea imensă de care se bucura.

Se făcuse manifestațiunii de simpatie pentru Franța.

E destul să amintim atitudinea noastră în războiul franco-german. Nobilul învingător însă n'a ținut seamă de acest lucru și, împins numai de simțul său de dreptate și apreciând eforturile sincere de progres ale poporului român și bravura sa ostășească, ne-a apărât din răspuțeri.

...Asta a fost conduita Germaniei către noi în trecut, când n'aveam pentru noi decât dreptatea sfântă a cauzei noastre.

Germania și-a rămas credincioasă. Astăzi când din nou se încearcă, din stângăcie sau din perfidie, a se redeschide o cestiune a noastră internă definitiv clasată din punct de vedere diplomatic, din nou Germania este ceea care recunoaște fără rezervă lealitatea noastră, punctualitatea noastră în împlinirea angajamentelor și dreptul nostru de a hotări noi înșine de soartea noastră.

Putem dar spune că, atâta vreme cât politica europeană va continua a fi condusă de însemnați bărbați de stat cari presidează azi la desfășurarea ei printre cari se distinge prin cavalerismul, lealitatea și siguranța sa de judecată Wilhelm II, împăratul Germaniei, vrednicul urmaș al lui Wilhelm I cel mare, n'avem ce să ne temem de nici o demarș sau întreprindere aventuroasă. Ear cât privește nota americană, putem de asemenea spune că o considerăm ca nulă și neavenită din toate punctele de vedere. („Secolul“)

Episcopul Mailath la Năsăud.

Pentru a cunoaște starea diecesei sale și a fiilor săi sufletiești, episcopul rom-cat. al Ardealului contele Mailath călătorește până în cele mai îndepărtate colțuri ale diecesei sale și ca un adevărat păstor nu cunoaște nici depărțări mari, nici oboseală. În 2 Octombrie sfințește noua biserică rom-cat. din Cîrlăbaba, o comună în munți spre Bucovina unde deși sunt foarte puține familii romano-catolice, zelosul episcop pe șpe drumul său spre Cîrlăbaba a vizitat parochiile Reteag, Băcșan, ear Sămbăta (27) a sosit la Năsăud, unde a fost primit cu o deosebită pompă. Spre întimpinarea înaltului oaspe a eșit până la comuna Mocod mai mulți inteligenți din Năsăud în frunte cu vicarul Cîril Deac și cu protopretorul cercului politic Năsăud. La marginea comunei Mocod e întimpinat de preotul local cu o vorbire în limba latină (românește nu se putea?) Episcopul răspunde mulțumind pentru buna primire. Asemenea primire se făcu și în comuna Salva, ear la Năsăud fu o adevărată primire triumfală. La marginea comunei fu întimpinat de banderiu de călărești, și de pompieri voluntari cu muzica și drapelul. Aci căpitanul lor vorbește în limba maghiară. O reuniune curat românească și condusă cinstit la ori-ce ocaziune numai românește ar trebui să lucreze. A palmii în chipul acesta sentimentele curate ale unei societăți țărănești este sacrilegi, dar dela actualul căpitan ajuns din servitor scriitor nu se poate aștepta mai mult. Un semidict ori-cum s'ar îmbrăca, tot prost rămâne.

Între sunetul clopotelor și buibitul treascurilor și face intrarea în Năsăud, unde sub poarta de triumf e întimpinat d'un număr public. Aci un forestier ungar îl salută în numele comitetului parochiei rom-catolice. Episcopul mulțumește tuturor fără deosebire de confesiune și naționalitate — pentru buna primire. Dela poarta de triumf până la biserică rom-cat. stau înșirați pe ambele părți ale străzii studenți gimnasiați cu drapelul, elevii școalelor normale și de stat. Ajuns la biserică, se servește „inse-ratul“, a doua zi misă festivă și banchet în sala de gimnastică dela gimnasiu. După banchet a vizitat și biserică românească unde fu întimpinat de vicarul Cîril Deac și număr public. Lunt demineața însoțit de mai multe trăsuri pleacă spre Rodna.

Primirea ce i-sa făcut episcopului maghiar din partea românilor someșeni a fost frumoasă. Un cuvânt am pentru încredințatul de director Gheție năprasnicul. În 4 Octombrie e serbarea aniversării înființării gimnasiului. Cu această ocaziune a fost proiectate frumoase serbări. Dar Gheție a căutat în tot chipul ca serbările să nu fie făcute în un stil mare și în îndeosebi să nu se facă serenade președintelui fondurilor grănițarești, căci după părerea lui Gheție aceasta e o demonstrație politică. Minunați-vă

oamenii de înțelepciunea lui Gheție: a exprima stima și recunoștința reprezentanților legali ai susținătorilor gimnasiului e demonstrație politică ear a purta studenți spre întimpinarea unui episcop ungar care n'are nimic nici cu gimnasiul nici cu Români, ce e, cavalerele Gheție? Sunt buni patronii și de stimat numai când votează unii pentru ridicarea plăților ca apoi încredințat de director să poată face scandale nocturne prin birturi și aventuri de dragoste. Pur-tarea lui Gheție în această privință e de nevalificat. Cu toate opunerile lui Gheție — după cum sunt informat — s'au înființat gimnasiul va fi serbată cu pompă. Voi raporta.

DIN ROMÂNIA.

† G. C. Philippescu. Marți a avut loc, la cimitirul Bellu, înmormântarea rămășițelor pământești ale regretatului George C. Philippescu, mare mareșal al Curții regale.

În mijlocul capelei cimitirului era ridicat catafalcul, care dispărea sub mulțimea coroanelor de flori naturale. În fața catafalcului, pe perine, erau aranjate numeroasele decorațiuni ale fostului mare mareșal. În jurul catafalcului, oameni de serviciu de a-i palatului regal, în ținută de ceremonie.

Între numeroasele coroane, una prea frumoasă, de viole și floarea reginei, atrăgea privirile; pe panglice purta inscripția: „Regele și Regina—Lui George C. Philippescu“.

O altă frumoasă coroană din partea A. S. R. Principeiului Ferdinand, de trandafir naturali purtând pe panglici albe o singură literă: „F“, deasupra coroanei princiare.

O frumoasă coroană de laur și stejar, din partea dlui președinte al consiliului de ministri; panglici negre cu inscripțiunea: „D. A. Sturdza—Patriotul liminat—amicul sincer“.

După terminarea serviciului divin s'au purtat următoarele cuvânturi:

Dl D. Sturdza, în numele guvernului.

P. S. S. Arhiepiscopul Nifon, în numele societății de bine-facere Regina Elisabeta.

D. general Priboianu, mareșalul palatului.

Dl I. Kalinderu, administratorul Domeniului Coroanei.

După aceea costiugul a fost luat pe brațe de servitorii palatului și depus în cavoul familiei.

ULTIME ȘTIRI.

Pactul. Viena, 2 Octombrie. Deși ziarele semioficioase scriu cu multă rezervă, totuși a transpirat știrea că greutățile cele mai mari în privința încheierii pactului au fost înlăturate și e vorba numai de formalități încă pentru a se încheia definitiv învoiala între Austria și Ungaria. În septemăna viitoare ministri austriaci vor veni la Budapesta, pentru a urma și încheia negocierile.

Presă vieneză în contra Ungurilor. Pesta, 3 Octombrie. În întrunirea de ieri, clubul presei austriace din Viena a adus o moțiune împotriva administrației și justiției maghiare, din pricina osândirii ziaristilor Alvin Kramer, Artur Korn și Aloisiu Kriesch.

„Aceste sentențe sunt nu numai nedrepte, dar și brutale și fapte asiatiche, cari, vor provoca antipatia și indignarea tuturor cercurilor germane“, se zice în moțiune.

Clubul presei austriace crede că întreaga presă germană va lua poziție împotriva sâlbăciilor din Ungaria.

Foile maghiare înregistrând acest fapt, scriu inverșunat în contra presei vieneze.

Adunarea învățătorilor din diecesa Caransebeșului

la RECITA-MONTANĂ.

Duminecă și Lună a fost sărbătoare mare în *Recita-montană*, această comună fruntașă a Banatului. Învățătorii din Diecesa Caransebeșului și-au ținut adică acolo adunarea generală, care a fost cu atât mai strălucită, ca cât nu numai toți învățătorii și învățătoarele au luat parte, dar și alți prieteni ai lor au grăbit între dinții, să praznuiască. Apoi cu acest prilej s'a sărbătorat și în cinstea lui *Ioan Marcu*, harnicul învățător (acuma în pensie!) care de 25 ani este secretar al Reuniunii învățătorescilor.

La Bocșa-Montană.

Comitetul Reuniunii încă de Sâmbătă a sosit la *Bocșa-Montană*, pentru a se sfătui asupra celor ce sunt de făcut. Ședința comitetului s'a ținut sub prezidenția lui *Traian Lința*, în noua casă a secretarului *Marcu*.

Să ne oprim aci puțin. Trei-zece și cincă de ani a muncit *Marcu*, spornic și vesel. Acum însă școala sa a trecut la stat. Și-a cerut deci și el pensionarea și după atâtea osteneți, cu drag se retrage în casa ce acum a zidit, frumoasă că ș'un episcop ar putea gedea într'însa. Sâmbătă, când atâtea învățători erau acolo, și-a sfințit și casa, după vechiul și bunul obicei românesc. La sfințire au slujit de toți iubitul protopop *Dr. G. Popovici* (din Lugoj) și protopopul *Bocșei*, dl *Maximilian Popovici*.

A fost înduioșător când harnicul învățător, cu vrednicia sa soție *Iulia* și fiul său *Iuliu*, (care azi mâne ajunge avocat) ingenunchiau sub patrafir și protopopul *Dr. G. Popovici* a binecuvântat casa și pe stăpânii ei, după cum a pomenit și pe rudeniile cinstitei familii. Același protopop a ținut apoi o mișcătoare vorbire, la care dl *Marcu* a răspuns cu ochii plini de lacrimi. Lăcrimam de altfel cu toții, căci nu era un lucru de toate zilele ceea-ce ni-se întâmpla.

La masa comună a rostit apoi vorbire redactorul nostru *Russu Șirianu*, arătând cum serbarea ce pe toți ni-a mișcat n'a fost numai familiară, dar mai presus de toate încoronarea muncii neobosite și a cinstei.

Spre Recita.

Atât membrii comitetului cât și oaspeții sosiți la *Bocșa* au plecat seara la orele 6 $\frac{1}{2}$ spre *Oravița*, cu trenul ce li-s'a spus gratis la dispoziție de către Societate care posedă pe aici moșii întinse, mine de cărbuni și fer și în *Recita* fabrică de fer, fără pereche în *Europa*. Drumul duce tot pe valea *Bârnavel*, printre dealuri și coline d'oră rară frumoșe.

Sosirea în Recita.

Seara la orele 7 $\frac{1}{2}$ am sosit în *Recita*, unde ne așteptau dl protopop *Dr. David Terfaloga*, preotul local, primarul *Arjoca*, învățătorul *Velcean* și numeroși publici. Indată am fost încuartați pe la casele Românilor și Germanilor, cari ni-au primit cu multă plăcere. Ne am adunat apoi la Casină, unde într'o sală mare s'a petrecut până noaptea târziu.

Duminecă.

Serviciul divin.

Duminecă dimineața la orele 9 s'a ținut în biserică gr.-or. serviciu divin și apoi chemarea Duhului Sfânt. A oficiat protopopul *Dr. D. Terfaloga*, asistat de preoții *Ioan Curuș* (*Petroasa*) și *Silviu Colojoară* (*Sculea*). A cântat corul condus de bravul învățător *Iosif Velcean*, cu atâtea sentimente și artă, că ni-a mișcat profund și toți numai cavinte de laudă avem de zis.

Ședința I.

Întâia ședință s'a deschis la orele 11 în marea sală a hotelului „*Clemens*”,

prin următoarea vorbire rostită de presidentul *Traian Lința*:

„Onorată Adunare generală!

După intervalul de un an, eată-ne de nou întruniți în adunare generală, spre a relua firul discuțiilor, citind mai departe pe temelia pusă de antecesorii noștri cu stricta observare a scopului precizat în statutele reuniunii noastre învățătorescilor.

Deci, plini de mulțămire și recunoștință către înaintașii noștri, gustăm azi din fructele coapte ale ostenețelor lor din trecut, dar totodată nu vom uita nici de datorința: de a susținea cu orice preț, a crește și a cultiva această moștenire.

Onorată adunare generală! Necesitatea asocierii și comunicațiunii spirituale este recunoscută din timpurile cele mai îndepărtate, pentru că ea zace în însăși natura omului. Astfel se explică mulțimea de însoțiri și reuniuni de toate categoriile, cari toate își au rostul și scopul lor.

Nici chiar lutemeierea și lășirea creștinismului nu se poate închipui fără asociere și comunicațiune spirituală.

Uimiți privim la succesele spiritului omenesc ale timpului nostru, cari succese încă se bazează toate pe asociatiunea ideilor și activitatea puterilor unite ale singurătorilor indivizi.

Prii asociere se promovează apoi solidaritatea și concordia. Concordia zidește, discordia distruge. Și dacă la orice acțiune se simțeste atât de mult trebuința de solidaritate și concordie, apoi cu atât mai vârtos se cere aceasta în stăutul învățătorimii, unde toți suntem avizați uniți la așii.

Ca exemplu, să urmărim numai cu atențiune pe tinerul candidat eșit din institutul pedagogic și ne vom convinge, că nici pe departe nu se poate numi desăvârșit.

Fie, că în institut a fost activ, conștient și cu ambițiune pentru chemarea sa, calificatiunea lui încă tot nu bate măsura, pentru că nici timpul de patru ani nu ajunge la aceasta, luând în considerare încă și modestele pregătiri, cu cari intră în institut.

Înzestrat cu multe cunoștințe teoretice și poate și ceva dexteritate în ale metodei, pășește pe cariera aleasă, ajuns odată la catedră însă, recunoaște, că toate acestea nu-i sunt de ajuns, și că mult foarte mult îi mai lipsește.

Mai consultă încă odată textul metodelor, nu este satisfăcut; ia la mână manuale, îndreptare, rămâne nemulțămît, nu poate da de adevăratul călăuz.

Se poate, că — în urma silințelor sale extra-ordinare în școală — a ajuns la oarecare rezultat, recunoscut de organele inspecțiunii, totuși idealul învățătorului perfect, ce l plaucează înaintea sufletului, nu-l vede realizat. O luptă desperată se poartă în sufletul său; simțeste lipsa de ceva un gol, care nu poate fi alt ceva, decât lipsa de experiență.

Cantă refugiu afară de școală, nu l poate afla, căci îl lipsește societatea, dela care ar putea aștepta sfat și ajutor. Și cari sunt apoi urmările? Cercetarea ospățărilor, jocul de cărți, comunicarea cu persoane indiferente de chemarea sa, căsătorie timpurie et. Căci este oare cu patință, ca un tiner de 18-20 ani, lăsat de capul lui, să poată trece preste toate peripețiile vieții fără să se poticneasă? Sfatul și ajutorul adevărat îl poate afla și numai numai la semenii săi. Eată dară pentru ce însoțirea și comunicațiunea spirituală este atât de necesară învățătorului.

La aceasta însă — din nefericirea noastră — nu arare-ori dăm de pedecă simțitoare. Astfel este mândria. Sunt între colegii noștri — durere — de cei închipuiți, cari mișcându-se în cercul mai înalte, țin sub demnitate a comunica cu semenii lor, fără a socoti, că toți avem aceeași soartă și toți mâneăm aceeași pâne amară, ear îmbăntășire și îndreptare numai prin conlucrare armonică putem aștepta.

A doua este indolența. Dacă voim să eluptăm stăutul învățătoresc respectul cuvenit, se pretinde dela noi înainte de toate zel și conștientioșitate în oficial nostru, mai departe nisuiță către perfecțiune prin comunicațiune spirituală și prin studiu neîntrerupt. Asupra indolentului cade disprețul societății.

A treia este invidia. Un coleg invidiază pe celalalt pentru un post mai ales, pentru o dotațiune mai mare, pentru o distincțiune mai deosebită, cu un cuvânt pentru o soartă mai bună.

A patra sunt pasiunile. Pășcerile încă își au îndreptățirea, timpul și locul, dar nu este permis să degonezeze.

Aceste patru pedeci principale trebuie sufcocate, delăsurate.

Afară de aceste mai sunt încă și alte pedeci esterne, precum: ocupațiuni laterale, stare materială precară, familie numeroasă, etc. În urma acestora zelul și voința învățătorului scade cu totul și toată atențiunea lui este îndreptată spre atare isvor de câștig.

Aceste stări pot să dureze încă mult, nouă însă nu este permis a odihni nici un moment, ci afirmându-ne pe calea asocierii, să solicităm mereu ameliorarea sorții noastre, folosindu-ne de toate mijloacele legale.

Pe cât de puțin însă poate contribui unul singur dintre noi la educațiunea omenescă, tot atât de puțin este în stare unul singur a delătura neajunsurile noastre. De aceea asociindu-ne, să formăm un întreg, o singură putere.

Acestu-l întreg apoi dedicându-ne puterile noastre ne vom convinge, că asocierea produce lucruri mari. Mai multe părăse unindu-se formează un râu, ce este în stare să poarte plute și corăbii cu poveri mari, pe când unul fără altul ușor ar seca și s'ar perde.

Să nu zicem iubiți colegi, că cu Reuniunea nu vom ajunge la nimic; să nu renunțăm de bună voe la aspirațiunile noastre legitime, pentru că atunci am merita cu drept cuvânt soartea noastră. Atunci n'am fi demni de ceva mai bun, pentru că cel ce abizece de bună voe de drepturile și aspirațiunile sale, acela între toate împrejurările este perdat.

Nu mai dacă cu toții vom voi același lucru și nu vom umbra pe căi diferite, dacă cu toții vom căuta să învingem neajunsurile, numai atunci vom putea aștepta îndreptare. Rămână ori de câte ori dorințele noastre neimplinite, fie ori de câte ori speranțele noastre zadărnice, să ținem toți cu tărie numai la un scop, și în fine vom ajunge, trebuie să ajungem la țintă.

Binecuvântată va fi atunci starea noastră, când cu toții vom avea un cuget și o simțire. Atunci de sigur să ne succedă.

În această credință și pe lângă această dorință, am onoare a decăra adunarea generală de deschisă!

Delegatul Consistorului.

Di *Dr. D. Terfaloga*, delegat al Consistorului salută cu iubire pe reprezentanții școalei române din Banat. E convins nu numai de dragostea cea mare ce învățătorii o au pentru apostolatul lor, dar a avut și dese prilejuri să se convingă despre inteligența, și zelul cu care ei își îndeplinesc greaua chemare. Arată cum paralel cu instrucțiunea trebuie să se facă și creșterea, educația copiilor, ea astfel neamul să se aleagă cu țărani cari știu ce sunt drepturile și datoritiile lor. *Nouă caractere ne trebuie!* Bărbați cari dacă se cere, și viața să și-o pună pentru limbă și neam, pentru țeară și lege. Trece prin mari greutăți, vremuri grele se abat asupra școlii române. Toți cății inimă au, vor da deci tributul lor întru susținerea și propășirea școalei române confesionale și potrivit împrejurărilor se va da atenție îndeosebi educațiunii. Conferențele actuale au ca scop și ele îndeosebi avisarea la mijloacele prin cari să se ajungă la formarea de caractere. Ear în privința aceasta trebuie mai presus de toate ca învățătorul el însuși să premerge în toate cu exemple, țărani vor învăța atunci mai mult din cele ce văd decât se poate învăța din carte. Imploră asupra adunării binecuvântarea cerească și-î dorește spor și dragoste de muncă. (Aplause îndelungate)

Delegatul inspectorului școlar.

Inspectorul școlar a fost reprezentat prin directorul școalelor civile din loc, dl *Speidl*. El salută ungurește adunarea, do-

rindu-l succes. Cunoaște greutățile acestei cariere, căci și el este în serviciul culturii și tocmai d'aceea știe să aprecieze lupta învățătorilor. Cunoaște apoi mai de aproape pe mulți dintre cei de față, și ține să scoată în relief pe unul dintre cei mai bravi, pe secretarul *Marcu* (lungi aplause) care tocmai acum își serbează jubileul de 25 ani a secretariatului. Il felicită cu iubire.

Delegatul dela Arad.

Di *Iosif Moldovan* salută adunarea în numele Reuniunii învățătorilor din Diecesa Aradului. Spune că a venit cu drag aici, căci Reuniunea Caransebeșenilor promerge în toate coloriale, aici numai învăța putem, în toate privințele.

Prezidentul *Lința* dă apoi dlui *I. Marcu* o adresă, pusă în pervaz, precum și un condei de aur.

Eată textul adresei:

Diplomă comemorativă

(Încădrată frumos și desemnată artistic).

Reuniunea învățătorilor gr. or. rom. dela școalele confesionale din diecesa Caransebeșului în adunarea ei generală, ținută la anul 1902 în *Recita-montană*, prin mandatarii ei subsemnați, închină acest mic simbol de recunoștință secretarului ei general, domnului *Ioan Marcu*, care a servit interesele Reuniunii în curs de 25 ani, înățănd prin o muncă atât de îndelungată prestigiul corpului didactic în eparchie.

Recita, 28 Septembrie 1902.

Traian Lința m. p.,
președintele Reuniunii.

<i>T. Hențiu</i> m. p.	<i>Dr. G. Popoviciu</i> m. p.
<i>G. Joandrea</i> m. p.	<i>T. Unipan</i> m. p.
<i>J. Ciurciu</i> m. p.	<i>R. Ancușă</i> m. p.
<i>N. Ianculescu</i> m. p.	<i>I. Gruescu</i> m. p.
<i>A. Miloia</i> m. p.	<i>S. Albu</i> m. p.
<i>G. Cătană</i> m. p.	

membrii în comitet.
Dr. D. Terfaloga,
comisar cons.

Di preș. *Lința* a însoțit această adresă cu următorul discurs:

„Prea stimate d-le secretar!
Iubiți coleg și frate!

25 de ani s'au împlinit, de când tot în acest loc, la anul 1877, Te-am conerezat cu sarcina de secretar general al Reuniunii noastre învățătorescilor, și în această calitate ai luptat cu credință și ai conlucrat cu zel neobosit împreună cu celalți chemați, la promovarea stărei materiale intelectuale și morale a învățătorilor, și prin aceasta la ridicarea prestigiului școalei populare.

Mulți au contribuit la înființarea și susținerea Reuniunii noastre, dintre aceștia toți însă — fără îndoială — numai Tie Tie se cuvine partea leului, căci pe când alții au venit și s'au dus, Tu ai stat neclintit — adeseori între împrejurări grele — la postul Tău important și împreună cu mare responsabilitate, ear azi, după muncă încordată și luptă îndelungată de 25 ani, Te vedem mai viguros, mai energic și mai punctual, decât chiar la început.

Măndru poți fi dară azi de fericirea rară, ce o poate gusta un învățător, și cu deplină mângâiere și liniște sufletească poți jubila în această zi memorabilă, care va trece ca un act istoric în analele Reuniunii noastre învățătorescilor.

Ziua jubilară se poate asemăna cu un soare, ce răspândește raze de lumină înainte și înapoi, ear în centru își desvoalță întreaga sa putere. Pe când aruncă raze înapoi, luminând astfel o parte însemnată a vieții noastre, ne revocă în memorie un șir întreg de reminiscențe din trecut; desvoltându-se în centru întreaga sa putere, dă forță la hotărâre spre activitate potențată, ear în fine aruncând raze înaintea, deșteaptă speranță în viitor.

Astfel ziua jubilară este ziua reminiscențelor, a hotărârii și a eperanței. Ziua reminiscențelor este, pentru că în această zi — involuntar — trecem în revistă toate bucuriile și suferințele, de cari am avut parte, zilele bune și rele, sănătoase și nesănătoase,

fericite și nefericite, ce le-am petrecut, experințele plăcute și amare, ce le-am făcut, cu un cuvânt toate momentele mai remarcabile ale vieții noastre. Și pe când trecem peste toate aceste cu echiul minții, transpuși într-o deosebită stare sufletească, nu putem să nu lăudăm pe Dumnezeu, mulțămindu-l pentru toate darurile sale cele mari.

Trecutul Tău, iubit coleg și frate, este sigilat cu fuziunile cele mai frumoase, ce pot împodobi flința omenescă: munca, conștiințioșitatea, iubirea de dreptate, firmitatea de caracter și statornicia.

El este acoperit de fapte neperitoare, care Ți au asigurat pentru totdeauna un loc de onoare în societatea omenescă.

Dela puțin ai început și Te-ai avântat până unde numai se poate avânta învățătorul român. Astfel te vedem încă din fragedele tinerețe figurând între învățătorii fruntași și cu vocațiune, apoi distincții în diferite moduri, anume: comisar școlar consistorial încă dela întemeierea acestei instituții, deputat permanent la sinodul episcopal, asesor consistorial, delegat al multor deputațiuni, membru activ și folositor al diferitelor societăți și corporațiuni, iar mai pe sus de toate factor indispensabil al Reuniunii noastre învățătoresci, pentru a cărei înflorire n' ai crutat nici ostenele, nici jertfe materiale, consacrand spre acest scop o parte însemnată a paterilor Tale, la început ca bibliotecar, iar după aceasta 25 zile douăzeci și cinci de ani, ca secretar. La toate acestea nu Te-ai ridicat prin protecțiune, ori ademeniri, ci prin erudițiune, zel neobosit, activitate nefermuită și tact neîntrecut.

Intimpinat-ai în trecutul Tău și momente, furtunoase, avut-al parte și de urgia gurilor rele, Tu însă cu spirital Tău tare, susținându-Te deasupra pornirilor pătimase și luptând cu arma rezignațiunii și a perseveranței, ai eșit triumfător, și azi după muncă îndelungată și rodnică, încungirată de încredere în sus, și de simpatie și iubire în jos, întocmai ca soarele, ce în centrul său își desvolcă întreaga sa putere, răspândind lumină, căldură și viață în jurul său, astfel luminează faptele Tale înaintea noastră încălzindu-ne și însuflețindu-ne, iar exemplul Tău ne mișcă spre porniri nobile.

Trecutul Tău neprihănit ne admoniază și pe noi a călca pe calea virtuții, iar îndemnul Tău și silința Ta de a merge tot înainte, ne împintenează și pe noi spre aceasta.

Și, pe când avem această pildă vie înaintea noastră, se poate ca să rămănem indiferenți față de ea? Nu, ci din contră, când nutrem princiipi aspirațiilor noastre și îmbrăcându-ne fantasia învechită în haină nouă, ne va servi ca imbod puternic, de a ne avânta toți mai mult către perfecțiune.

Binefacătoare este dar această zi de sărbătoare pentru noi toți, căci pe când Tu vei adăa într'însa o mică mângâiere sufletească și oare-care recompensațiune morală, noi ceialaltă colegi profităm de școala și exemplul acestui demn coleg, pe care — fără exagerare — îl putem numi: „cel mai vrednic între vrednici“. În fine despărțindu-se din acest loc cu hotărârea fermă, de a merge înainte pe calea progresului, dobândim îndreptățirea la speranța creștinească, că: a ajutat Dumnezeu până acum, ne va ajuta și în viitor, spre a ne apropia cât decăt de adevărata perfecțiune, care este fericirea noastră pământească și cerească.

Eată dar, de ce ziua iubilară prea-nimerit o putem numi: ziua reminiscenței, a hotărârii și a speranței.

Și acum, iubit coleg și frate iubilar, după ce am trecut peste toate aceste faze ale vieții, permite-mi, ca în acest moment festiv, în numele Reuniunii noastre învățătoresci, ținându Ți mâna frățească și îmbrățișându-Te cu iubire, să Te felicitz și să Ți aduc tributul iubileului de 25 ani, ca secretar general al Reuniunii noastre, pentru prețioasele servicii și jertfe mari, mari, aduse pe altarul aceleia, rugându-Te totodată, ca să nu-i denegți nici pe viitor valorosul Tău sprijin, iar pentru ca aceasta să fie cu puțință, îți urăm și mai departe dar de viață și sănătate, și că oare când, fruntea decorată azi cu cunună de argint, să fie încoronată cu cunună de aur, în fine cu cunună nemuririi.

Cătră acestea mai adaug și a doua rugare, ca aceste obiecte de suvenir (Diplomă comemorativă și o penă de aur) de preț neînsemnat dar de valoare istorică, să le primești cu acea inimă, cu care noi Ți le oferim ca simbolul vecinici noastre legături, pe care Dumnezeu să o susțină și întărească pentru totdeauna.

Și acum încheiu cu urarea: iubilantul nostru să trăiască la mulți ani!

Cuvântarea dlui I. Marcu.

Eată cuvântarea prin care dl Marcu a răspuns felicitărilor ce i-s'a adresat:

„Prea Stimată dle Președinte!

Prea Onorată Adunare generală!

Adânc mișcat de manifestațiunile însuflețitoare, de cari binevoiați a mă împărtăși, Vă rog respectuos să mă scușați, dacă în acest moment de emoțiune nu voi fi în stare a da expresiune fidelă sentimentelor mele și a răspunde cum s'ar cuveni și după cum ași dori la elocventă vorbire ce mi-se adresează din partea vrednicului nostru președinte.

Este fapt, că tocmai anul acesta s'au împlinit 25 ani, de când tocmai aici în Reșica am fost ales de secretar și distins cu încrederea de a conduce agenda Reuniunii noastre învățătoresci.

Este fapt că mulți au lucrat la înființarea și susținerea acestei Reuniuni, între cari primul inițiator și fondator a fost fericitul episcop de pie memorie Ioan Popasu, care pătuns de adevărul, „că reuniunile preste tot sunt un factor important al progresării și că pentru înaintarea cauzelor școlare și a deșteptării conștiinței despre forța întrunirii învățătorilor, reuniunile învățătoresci sunt cel mai puternic mijloc“, a dat idee de a se înființa Reuniunea noastră învățătorescă, inspirând învățătorilor curaj și luând Reuniunea sub părintescul său sent și patronaj.

Această idee fiind descoperită la anul 1868 comisarilor școlari de pe atunci, cari erau întruniți la reședința episcopiei noastre din Caransebeș în scopul pregătirii de lipsă pentru conducerea conferențelor învățătoresci din protopresbiteratele discesei, comisarilor școlari și învățătorimea de atunci cu sprijinul inteligenței noastre din Lugoj au înființat Reuniunea în anul 1869, având în frunte pe vrednicul învățător al Lugojului de pe atunci.

În decursul timpului de 33 ani mulți au conlucrat la înaintarea Reuniunii și din încrederea iubitorilor mei colegi de odinioară și de acum, fiind chemat a conlucra și eu cu modestele mele puteri la opera Reuniunii, cu bucurie și faldă am stat la postul meu, chiar și între împrejurări mai grele, bine știind, că prin aceasta îmi împlinesc numai o sfântă datoriță față de școala română și învățătorul român, pentru cari factori importanți ai bisericii și neamului nostru ortodox am crezut a lupta cu rezignațiune și cred că sunt dator încă a mai lucra.

Și dacă după o modestă activitate de 25 ani ca notar al Reuniunii mă țineti și credeți încă vîguros, energie și mai punctual, după-cum binevoiați a susține, Prea Stimată dle președinte, decât chiar la început, meritul nu este al meu, ci al iubitorilor mei frați colegi învățători bătîni și tineri, cari prin iubirea și încrederea, cu care m'au făcut să port sarcina de notar cu dragoste și cu plăcere și să desvolt energia și punctualitatea accentuată, după-cum aceasta au reclamat-o interesele bine pricepute ale Reuniunii și ale timpului, care pretinde tot înainte, și încă repede înainte.

Momentele furtunoase, cari s'au ivit în decursul timpului în sinul Reuniunii și cari fără îndoială m'au atins și pe mine, privindu-le ca furtuna ce curăță aerul și lasă după sine sînătatate și contribuind și acele la desvoltarea cauzelor Reuniunii în direcțiune liberă și sînătoasă în fapte, le-am împințat cu multă rezignațiune și perseverență și le-am considerat ca isvorite din exerciciere liberă a dreptului fiecărui membru, ca venite dela frate la frate, dela orțacii mei de muncă dăscălescă.

O reuniune, care are mai multe facilități apnise, răspundește tot mai multă lumină, o reuniune, în care o inimă mișcă și încalzește pe cealaltă și în care membrii pe întrecute se ridică unul pe altul prin bogatele lor cunoștiunți și experiențe, o reuniune în care domnește spiritul solidarității, al obiectivității și intențiunile cele mai curate, o astfel de reuniune trebuie să meargă înainte, să prospereze, să triumfe și să trezească în fiecare membru al ei ambițiune nobilă.

O astfel de reuniune cu drept cuvânt se poate numi Reuniunea noastră din diecesea Caransebeșului, care pe fiecare membru al ei știe să-l miște spre porniri bune și folositoare și să deie nutremânt princiipi aspirațiilor lor nobile.

Prea Stimată dle Președinte, Prea Onorată Adunare generală! Ziua de azi, pe care dl Președinte o numește și binefacătoare, este în fapt zi de sărbătoare, pentru-că pentru noi învățătorii examenele anuale și adunările noastre generale sunt cele mai mari sărbători ale întregii noastre vieți. Pentru

mine în special ziua de azi este remarcabilă și memorabilă, căci din bunăvoiața d-voastre sunt sărbătorit într'un mod înălțător și aceasta o datorez fără îndoială numelui de învățător și spiritului de asociere în Reuniunea noastră învățătorescă din diecesea Caransebeșului.

Mărturisesc, că înainte de 25 ani, când din încrederea Reuniunii am fost pus la postul de notar, eram conști de importanța și responsabilitatea împreunată cu aceasta, precum și de greutățile ce le voi întâmpina acum, dar nimic nu m'au putut abate, ca să nu-mi împlinesc datorița așa precum au pretins interesele Reuniunii și greutățile, prin concursul d-voastre, le-am suportat cu plăcere.

Ajuns momentul de a iubila cu d-voastră și d-voastră cu mine, dator sunt mai întâi a mulțumi lui Dumnezeu, care mi-a ținut viața și sînătatea, iar în finalul al doilea d-voastre iubiți colegi, cari prin iubirea și încrederea, de care m'asți împărtășit, m'asți însuflețit, animat, ridicat, înălțat și azi mă sărbătoriti.

Mulțumesc din inimă Onoratului comitet al Reuniunii noastre și în special vrednicului nostru președinte, care a pus la cale iubileul și distincțiunea, de cari sunt fericit a mă bucura azi, ca ieri-când în viața mea.

Încât pentru darul oferit din incidentul iubileului meu de 25 ani îl primesc cu profundă mulțumită și-l privesc de ceea ce reprezintă: simbolul iubirei concentrate.

Și tocmai de aceea promit a-l păstra ca pe o relievie și o dulce suvenir întru vecinica aducere aminte de aceste momente de bucurie și mângâiere.

Și acum încheiu cu dorința, ca Reuniunea învățătorilor din diecesea Caransebeșului să vieze și prospereze, iar membrii ei de toate categoriile și toți P. T. domni și doamne, cari au luat parte la această festivitate rară pentru mine:

„Să trăiască!“

Ordinea de zi.

Președintele designează ca notar pe dl Cătană.

Dl Marcu propune adresă de omagiu bunului episcop N. Popea, protectorul Reuniunii. Se primește în aplausele întregii adunări.

Se citesc diferitele felicitări.

Raportul general fiind publicat în „Foaia Diecesană“ se consideră ca citit.

Se aleg diferitele comisii și apoi ședința se ridică, anunțându-se cea următoare la orele 4 d. a.

Banchetul.

La banchet au luat parte aproape două sute, domni și dame. În fruntea mesei sta președintele Lința, având la dreapta sa pe protopopolul dl Dr. Terfațogă și secretarul I. Marcu, iar la stînga pe Dr. G. Popovici, delegatul Speid și publicistul Russu Șirianu. Celelalte locuri din fruntea mesei erau ocupate de dame.

Întăiul toast l-a ridicat președintele Lința pentru M. Sa.

Secretarul Marcu a toastat pentru P. S. Sa Episcopul Popea și delegatul Consistorului, Terfațogă. Acesta a toastat pentru învățători și president. Joandrea pentru reprezentantul inspectorului școlar, care a mulțumit apoi în cuvinte calde și alese. Grivescu a vorbit pentru Reșiceni și îndeosebi pentru comitetul aranjator. Albu pentru oaspeți. Jianu a ținut un avântat toast pentru secretarul iubilant Marcu, amintind cu multă duiogă despre acei colegi, cari în urma vicisitudinii vremurilor nu mai sunt acum între noi, căci trecînd cu școli cu tot la stat, au fost desfăcuți de Reuniunea a cărei podoabă erau. Lungi aplause au acoperit cuvintele bine simțite ale distinsului învățător. Utiapan a toastat pentru delegații dela Arad, în numele cărora a răspuns dl Givulescu, inv. la școala practică; Al. Munteanu a toastat pentru Dr. G. Popovici, Ancușa pentru Dr. Barbu și Dobrin, Lința pentru dame și cu aceasta s'a sfîrșit partea oficială.

Ședința a II.

Dr. G. Popovici, după ce face meritate elogiile activității publice alui Ilie Trăilă, avocat în Oravița, care 7 ani a condus despărțământul Oraviței și peste tot: are atăta dragoste pentru Reuniune și în genere pentru cultura poporului român, propune

ca adunarea generală să-l proclame membru onorar pe distinsul Român.

Se primește unanim în aplausele călduroase ale adunării.

Joandrea citește documentata sa dare de seamă asupra Abecedariului lui D. Grama, concludînd la neprimirea lui în școală.

Adunarea respinge Abecedarul.

Asupra „Cărții Copiilor“ de St. Alexandru, dl secretar Marcu propune a se recomanda cartea, cu condiția însă ca la o eventuală ediție să se omită părțile greșite și peste tot, să se facă îndreptări radicale.

Se primește.

Concertul și balul.

Culmea sărbătorilor a fost concertul și balul. Dl Iosif Velcean primească felicitări călduroase. S'a dovedit un dibaciu elev al lui Vidu, un conducător de cor pe care îl pot mulți dori să-l aibă între dinși. Programul bogat și bine ales, îndeosebi cu piese de ale lui Vidu, a fost executat conștiințios, cu pricepere și entuziasm.

Marea sală era literalmente plină, mai ales dame multe. Insemnez numele doamnelor: protopopeasa Olariu (Făget), Pap (Arad), Marcu (Bocșa), Munteanu (Cherchiu), Dobrin, Iovescu (Lugoj), Elena Bija (Caransebeș), Zuiac (Vasiova), Stoian, Diaconovitch etc. Apoi d-soarele Băies (M. Sacoș), Ogrin (Lugoj), Sidonia Berean (Jebel), Iuliana Popovici (Cheveres), Donna (Coșteiu), Marta Diaconovici (Ghila), Areti Dragomir (Șipet), Al. Hențu (Orșova) și alte, cam vre-o sută încă, din oraș și jur.

Publicul a rămas încântat de concert.

Aproape fiecare piesă a fost bisată. Acompaniamentul l-a ținut orchestra lucrătorilor dela fabrica din loc.

După concert lui Velceanu i-s'au făcut ovații entusiaste. Iar dînsul, cu multă modestie dar și cu mult drag, a dat din cinste parte mare lui Vidu, care a fost chemat pe scenă. Aici i-s'a dat o cunună de lauri, iar Velceanu i-a adresat următoarea vorbire:

„Dulce Măiestre!

Iubiților mei frați învățători!

Domnilor și Doamnelor!

Sub impresiunea doinelor executate în astă-seară de corul nostru, asți avut și d-voastră alături de mine înaltele sentimente de mândrie națională și sunt sigur, V'asți oprit în loc adesea, atrași de farmecul unor melodii cunoscută, scoase din inima și sufletul poporului nostru bînătean, scrise și armonizate de vrednicul nostru coleg și frate, de doinitorul și măiestrul Ioan Vidu.

Închipluirea poporului zice, că ângerii se urcî în cer, ca în cor să cânte și să laude pe Dumnezeu. Această închipluire arată, ce preț pune poporul pe arta muzicală, care este expresiunea cea mai puternică a sentimentelor omenesci.

Importanța și rolul ce l-a avut muzica, începînd din vremuri depărtate, de cari azi abia ne aducem aminte, este îndeajuns învederată, când știm că dela început omul deodată cu graul a trebuit să cânte pentru de a-și exprima astfel sentimentele mai largi, mai vii și mai puternice ale inimii sale.

Reamintind cântăreții măiestri de pe vremea psalmistului David, trecînd apoi la uriașele coruri din epoca înfloritoare a Ateiei, din timpurile lui Alcibiade, și până după Constantin- cel Mare, care a reinviat-o, mai la toate neamurile asfîm măiestri celebri în arta muzicii.

Gallo Flamanzii, Italianii și Germanii cu Francezii, prin celebritățile lor muzicale au cultivat și adus muzica până la cel mai înalt punct de frumșețe.

În urma acestei școale s'a născut și desvoltat și la noi muzica națională.

Pe urmele regretatului Porumbescu, ale dlor Musicescu, Dima și Costescu, muzica națională se desvolcă și la noi cu pași repezi.

Adăpat la isvoarele doinelor noastre naționale bînăteane, încălșit de o fericită inspirație și crescut în școala muzicală a celebrului domn Musicescu, colegul și fratele nostru I. Vidu, vedem că e la noi în grădina, o grijește și o cultivă și ca un grădinar credincios ce este, nu aleargă să vîndă poamele străinilor, ci vine cu dragoste, cu față senină și zimbitoare și așezîndu-ni-le frumos în cofița armoniei, ni le îmbie la masă, la prînz și la ospete, la

sele d-sale proprii: 2 icoane frumoasă, 2 feșnice mari cari stau înaintea iconostasului una masă care stă în mijlocul bisericii și 3 mășuri legate frumos toate la olăltă fac un preț de 90 coroane, pe care le-a donat sfintei biserici din Ateas și cari s'au sfințit în Dumineca de 15/28 Sept. a. c. Deci pentru aceasta faptă creștinească Dumnezeu să-l răsplătească însuși și înmiiț invrednicindu-o a ajunge adânci bătrânețe, bucurându-se de fructul ostenelelor domniei sale.

Ch. Tarian la 16/29 Sept. 1902.
Ioan Abrudan,
inv. gr.-or. rom.

De pe valea Ampoiului.

— Septembrie 1902.

După corespondența apărută mai de vreo câte-va săptămâni, care sbiciuia unele scâderi ce se observă la inteligența de pe aici, și care se poate numi încă cruțătoare față de faptele reale, dați-mi voie, dle Redactor, se vă servesc de astădată tot cu ceva nou, care e un specimen în cele scandalose a celor ai noștri de p'aici.

De un timp încoace viața socială în centrul nostru Zlatna a luat un avânt înbucurător, grație harnicului preot din Zlatna dl Emanuel Beșă. Cum însă impulsul se da tot din partea gr.-orientală, frații de legea gr.-catolică priveau cam chiorși la acest lucru, și pentru-ca să nu rămână mai pe jos, pusu-s'au și ei pe lucru arătând ceea-ce pot face.

Așa se întâmplă că în vara aceasta ca nici când altă dată, auziram două concerte și porniram două producțiuni de diletanți. Primul concert cu stăruința parochului gr.-or. și aranjări niște pedagogi din Sibiu, al doilea niște teologi de „blasin”. Prima producțiune teatrală niște tineri gr.-orientali, a doua petrecere cu dans inteligența gr.-cat. ear' ca încheiere producțiunea scandalosă o făcură doi reverenși bătrâni, un protopop de oraș și un popă dela sate.

Pe aici este lucrul știu că gr.-catolicii și-au aranjat petrecerile lor ca un fel de „contra” față de gr.-orientali, ear cu cea de pe urmă s'au purtat atât de scandalos încât toți oamenii de bine numai câte nu „pfui”! le poate isbi în față.

Pentru-că vezi Doamne, să batjocorească pe gr.-orientali, în special pe preotul gr.-or. din Zlatna, căci nu participaseră la petrecerea gr.-catolică, în dimineața următoare după petrecere, protopopul de oraș timbrat destul de adevărat și în corespondența primă apărută de pe valea Ampoiului cu popa liliac din comuna vecină C... și cu alți indivizi simili naturii lor, turmentați de alcoolul care le turbase firea, s'au prezentat în zori de zi cu muzica la fereașta părintelui Beșă din Zlatna și i-au aranjat o musică batjocoră (katzenmusik) pe când preoteasa acestui cinstit bărbat zăcea de abia două zile în patul nașterii; muzica însoțită de sbierături și strigături ce egiau mai ales din gătăleul popii liliac, căci protopopul abia și mai țara cismele de sub reverendă. Mai veește cine-va comentari? Cred că e de ajuns atât. Fapta aceasta nu sunt cuvinte pentru de a o cualifica, fie-le rușine și toți oamenii de bine să se ferească ca de lepră de asemenea stupidități personificate.

UN RĂSPUNS.

Sebeșul-sdsesc, 16/29 Sept. 1902.
Onorată Redacțiune!

Față de cele publicate în Nrii 37 și 38 referitor la alegerea de preot în Sugag cu pseudonimul „Adevărul” — binevoitori a da loc în prețitul ziar „Tribuna Poporului” — numărul de Sămbătă — următoarelor:

În corespondența sa cinstitul „Adevăr” lasă să se înțeleagă — căci pe față li frică să spună — că cu ocaziunea amintitei alegori aș fi abusat de oficiu și aș fi stăruit

să fie ales candidatul George Perian, și aceasta am făcut din iubire de argint, pentru-că alesul m'a cumpărat, m'a corupt cu bani. Fiind-că aserțiunile „Adevărului” sunt neadeverate și niște scornituri și insinuări reuțicioase: până nu și le va dovedi îl declar de un mincinos și calumniator ordinar. Dealtcum cu oameni așcuși în tufă nici nu mai stau de vorbă și față de publicațiuni anonime în afacerea din cestiune nu voi mai răspunde nimic.

Sergiu Medean,
protopreabiter.

„Sălaşul popii”.

Când acestea două cuvinte le rostesc, căci astfel li ziceau, mi se năzăresce, înfașează acel pentru mine sacru ținut sau loc, unde pentru prima dată am văzut aureola dimineții, razele binecuvintate ale soarelui ceresc!

E locul natal!.....

Trei salcâmi la frontul sălaşului iubit își întindeau coroana lor străvănă spre noianul vineșiu al cerului.

Aceștia formau decorul splendid și nemijlocit al sălaşului..... Era o casă de rind — mai mult mică cu un horn ce binișor pestrecea căma acoperișului din carele fumul ca un sul sombru până la un loc se ridica obișnuit în sus și de aci la cea mai mică adiere a vântului dispărea întrun ochiu de masă bizară.

Apartamentele simple fără pretenții de saloane: cum e o casă la țară.

Această căsuță modestă situată fiind cevaș mai la vale, se perdea în lanul întins și verde ce se estindea nainte-și după: astfel dându-i aceleia un aspect pitoresc!

.....

Un semn ce-l am de mult.... mi-e un fel de memento. Îmi reamintesc un episod tragic — comic — din vremea sburdălnicilor copilăresci — ce trecuse peste mine sub umbra unui frăgar, ceva mai îndepărtat, care frăgar prin espreșia vioaie a vegetalității lui dădea privitorului a înțelegere, că dinsul încă e un decor al sălaşului fie măcar și 'n ordinea a doua.

Ca toți copii, eram stăpiniți de mania de a urca toți, pomi, căci noi astfel le ziceam aproape tuturor dearindul: fie fost prun, cireș, frăgar, salcă, etc!

Și cum nu te-și sufi în pom, când acela e încărcat cu fructe destul de gustușoare pentru copii; în cazul de față — frăgar!

.... Odată fără vina altuia și mai mult din a mea sub acest pom sufrisem o contuziune..... de aci moștenirea semnulului.....

Pe lângă însemnătatea — pentru mine dublă a acestui frăgar, dar în sens invers — căci una mă înfruptam..... și cazul cu contuzia.... mai urma și o a treia semnificație: înălțimea lui respectabilă și abitatea mea de a-l urca îmi prindea bine când din vârfurile lui puteam zări pe iubii-măi părinți, cari de comun — Joia se rențineau dela piață, din sat; îndepărtarea lor de mine abia de o jumătate de zi și — nostalgia — dorul de ei mă și cnprindea..... dar zaharicalele și altele ce-mi aduceau mă făceau nerăbduriu — oare cum....

Lipsa iubitorilor părinți era mai ales aceea ce mă neliniștea, — dacole încolo nici o „indispoziție”, — totul mulțumire și voe bună!...

Jocurile și nesbătăile ortacilor mei întrefesute de spiritul lor șagalnic te aventau la culmea bucuriei; și aceasta și ajungeau apogeul când duși pe câmpul verde cu turmele..... ne puteam juca, de a — poarca — neamintind de luptele ce le improvisam chiar fără cunoștințe teoretice atletice: fie „pe luptă dreaptă” ori altcum și din cari certele încă și aveau rațiunea(1)și cuintesența lor specifică, — având cel invins a ne face anumite servicii, cari numai spre comoditatea... lui nu erau.

Cearta avea o durată scurtă — cât ținea timpul sub care cei mai slabi „în poarcă” își isprăveau agendele!...

Pretenția, buna-înțelegere de regulă — și peste tot dominau situația..

Armonia era complectă între noi mai ales când aveam să ne dăm măsura cu pruncii de Slovaci! Să fi văzut lupte și trânteli cari apoi.... culminau în nisce încâierări de model.... Și o făceam aceasta de a rost, fără a fi știut atunci farsa amuzantă a folcloristului nostru Anton Pann că: Gâlceava fără încâierare nici un haz nu are!!

Nu-i vorbă! Noi nu ne lăsam de fel — Deși câte o dată ajungem și pe din jos: curajul și însuflețirea la noi era mare căci când și când auziam din părinți, că românul e de o viață vitejească!

Mai adesea isbândă era pe partea noastră fiind-că știam mai multe airticuri pedecă și osebii sprintenii mai totdeauna scoteau dela rușine salvându-ne reuțatia de „Români”!

Iar după „îvingere” — ce mulțumire, ce ambiție — ce mutre de eroi țipam.... și Slovacii noștri — ce moroși, ofiși se arătau.....

Cu demersurile strategice eram deci foarte satisfăcuți regretând numai — natural noi Români — că sfântul soare se apropie prea repede cătră asfințit!....

Venind ziua următoare — dacă ocașia favorisa, ne reluam firul numai decăt.

Unde sunt apoi poveștile, ghiciturile, cântarea în palmă căci se află între noi și câte un „chiromant” și de aci prevestirea viitorului respectivului... ce cu atâtea spirit le devoram în „divanurile noastre: în cari președin te era cel mai bun de gură la umbră sub pomi și pe covorul verde al câmpului!?... Iar acestea toate se petreceau în părțile împrejuritoare ale locului natal....

Ce atragere? ce iubire pătrunde ființa omului când și numai cu gândul se transpune întrun contemplarea unui asemenea tablou, scoasă fiind în relief acea duiosă reminiscență sinoptica mai ales prin lipsirea cu totul a grijei pentru întâmpinarea zilei de mâne, căci aceasta cădea în socoteala bițiilor părinți.

Cine nu-și iubește oare locul său natal? Cine nu simte în sine o atracție magică față de acela? Cine nu-și aduce aminte de acelea frumoase timpuri ale copilăriei sale petrecute în jurul părinților și semenilor săi, când nici căințe din trecut nici griji pentru viitoriu nu veniau să întunece zilele senine ale vieții sale?

De sigur — fiecare!

Căci veri cine aici în locul său natal a înălțat întâiu rugăciuni cătră Tatăl său din ceriu; aici s'au aruncat celea dintăiu semințe.... pentru creșterea lui; aici și-a petrecut zilele — anii cel mai gingași ai copilăriei sale, — aici am văzut și ne-am datat prima oară cu câmpul, luna și pădurea..... preste tot aici am aflat mai întâiu a ști și cunoaște, că ce e viața!

O! voi zile senine ale inocenței copilărești de aș mai reveni odată!... pe locul natal!... la „sălaşul popii”...
Socodor — 1902.

Ioan Crișianu.

Mulțumită publică.

Subscrisul, pe lângă spriginul fruntașilor din comuna noastră, am aranjat cu tinerimea țărănească un concert urmat de petrecere cu joc a două zi de Rusalii a. c., și rezultatul acelui concert, atât moral cât și material s'au publicat în prețitul d'voastre ziar „Tribuna Poporului”. — Pentru reușita petrecerii cât și pentru executarea preciaș a pieselor celor mai alese, comitetul parochial gr.-or. român din loc în semn de mulțumită, — pentru ostenelele mele ca instructor și arangier, din venitul concertului mi-a votat onorar de 30 de coroane; ear în ziua de 9/22 Septembrie a. vrednicul și zelosul domn preot Virgil Negru,

în semn de suvenire, mi-a predat un orologiu de buzunar.

Deci îmi țin de datorință, a aduce mulțumită publică și pe această cale, M. O. comitet parochial; cât și vrednicului și zelosului domn preot Virgil Negru și tuturor acelor marimoase doamne și On. domni cari au contribuit benevol la cumpărarea darului predat mie în semn de suvenire. Le exprim tuturor genaroasele mele expresiuni de stimă și mulțumită.

Igris, la 23 Septembrie 1902.

Petru Arșiciu,
învățător.

BIBLIOGRAFIE

A apărut:

Contabilitatea afacerilor în participatiune, studiu de Ioan Pricu, profesor la școala comercială sup. gr.-or. română din Brașov. Prețul 2 cor. — plus 10 bani porto. Se află de vânzare la librăria Ciurecu în Brașov și la autor.

Geografia comitatului Arad de învățătorul Damaschin Medre, — manual cu mai multe cărți geografice, întocmit pentru clasele III și IV. ale școalelor populare și aprobat de Ven. Consistor aradan:

Se poate procura dela administrațiunea „Tribunei Poporului” din Arad. Prețul 35 cr. (70 fl.), plus 10 fl. porto postal.

Din „Liturgia bisericii ort. române” manual cu ilustrațiuni — pentru școale medii și populare, a eșit de sub tipar și se poate procura dela Administrațiunea ziarului „Tribuna Poporului”. Prețul unui exemplar 60 fileri plus porto postal 5 fileri.

Stropi de rouă, un drăgălaș volum de poezii de Elena din Ardeal. Prețul 1 cor. plus 5 fileri porto.

Se află de vânzare și la librăria W. Kraft în Sibiu.

La editura cunoscutel reviste săptămânale „Bunul Econom” (revistă pentru agricultură, industrie și comerț), din Orăștie, apar o serie de broșuri de interes agricol, cari merită o deosebită atențiune din partea cărturarilor noștri, cari se interesează de propășirea țărănului nostru. Fi-care broșură conține unul s'au mai multe capitole din ramurile agriculturii, creșterea vitelor, grădinarit etc. și toate laolaltă vor forma o bibliotecă agricolă complectă pentru țărănul nostru. Stilul în care sunt scrise este scurt și precis. Limba deși la înțelesul mai puțin știitorilor de carte este lipsită de provincialisme și barbarisme. Până acum au apărut:

1. Nutrețele ierboase, cositurile (fânatele) prepararea fânului și pășunile.
2. Economia porcilor, oilor și caprelor.
3. Sămânța plantelor agricole și sâmnănatul lor.
4. Îngrijirea plantelor agric. în cazul vegetațiunii și recolta cerealelor.
5. Zootechnia generală. (Creșterea, nutrețirea și îngrijirea animalelor domestice).

F. Agrolologia (Cunoașterea pământurilor agricole).

Prețul unei broșuri este 30 fileri (pentru România 50 bani). Se pot comanda la administrațiunea „Bunul Econom”, la librăria W. Kraft în Sibiu și la administrațiunea „Tribuna Poporului” în Arad. Revenzătorilor se dă rabat potrivit.

Școlarul declamator, un drăgălaș volum de versuri scrise și alese pentru școlarii și tinerii, cari declamează la examene, zile onomastice, la concerte etc. de Nicu Ștejar. Prețul 25 cr. (50 fl.) plus porto postal 5 fileri.

Se află de vânzare la librăria W. Kraft și la librăria Archidieceșană în Sibiu.

Tabelele și Măsurile. Manual ajutător la învățatură de Antoniu Miniszan, învățător în Sân-Miclăușul-Mare. Ediția III-a. Prețul 10 fl. porto postal 5 fl. Ambele broșuri sa află de vânzare la administrațiunea ziarului nostru, precum și la autor în Nagy-Szt. Miklos (comitatul Torontal).

Polieleul cu pripelele și psalmii cel aleși ce se cântă la sărbătorile mari ce au Polieleu. Estras din cărțile bisericești prelucrat pe seama cântăreților de strană prin Antoniu Miniszan, învățător în Sân-Miclăușul-Mare. Prețul 30 fileri, plus porto 5 fileri.

Serate de ale meseriaşilor români.

Localul Reuniunii sodalilor români din Sibiu, frumos mobilat și bine ajustat — având Jof, în 25 Septembrie n. c., data ținerii ședinței literare, înfățișarea unei sale, în care numărul oaspeților, din toate păturile noastre sociale, există la o festivitate școlară. Măreția sărbătorii a fost mult ridicată prin bravul cor al seminaristilor de sub conducerea harnicului cleric, dl Augustin Bena, care mereu își pune prețioasele cunoștințe în serviciul cauzelor meseriașilor noștri. Cum reuniunea în tot timpul anului școlar, ajutată este de bunii elevi ai seminarului „Andreian”, prezidențial reuniunii, dl Victor Tordășianu, în cuvântul de deschidere al ședinței, scoate în relief menirea culturală a reuniunii noastre și o asemănă cu un fel de școală, care cu binevoitorul concurs al inteligenței noastre — nobilitază mintea și inima. Reuniunea sodalilor compusă cea mai mare parte din industriași recrutați din diferite părți, cu diferite vederi și obiceiuri, cu și mai diferite creștere familiară și mai presus de toate cu foarte puțină creștere școlară, ea — fără a uita de datorința, ce fiecare meseriaș o are în ce privește perfecționarea în branșa proprie — are chemarea de a dezvolta simțul de colegialitate, de a lucra la nivelarea obiceiurilor diferite, de a da meseriașului nostru ceea ce a intrălat de a primi, din cauze nouă bine cunoscute, în familie și în școală.

Expoziția din a. c. mai are și aceea particularitate, că intrunește la un loc pe șeful cu meseriașul și cu inteligența noastră, ca dovadă, că numai lucrarea armonica a tuturor de poate asigura bunăstare și înflorire.

În cele din urmă dl president mulțumeste dlui Bena și cetel sale de coriști pentru conlucrarea la începutul acestui nou an școlar și declară ședința a 9-a deschisă.

După ce dl Ioan Apolzan, în calitate de notar al Reuniunii, citește procesele verbale din ședințele administrative din luna Septembrie, corul elevilor seminariali (14 elevi din cursul al III-lea teologic) execută cu rară precizie și cu multă însușire 2 compoziții corale, datorite dirigențului Augustin Bena, care au fost mult aplaudate. Sodalul cismar dl Filimon Delorean, ne-a recitat o poezie eroică de V. Alexandri. Noul sodal croitor dl Naftanail Aftatu și-a făcut intrarea între debutanții noștri cu declamarea unei alte poezii de V. Alexandri. Bună impresie ne-a făcut dl Nicolae Neagoe, sodal croitor, prin declamarea poeziei „Pașa Hasan” de G. Coșbuc. Dl Demetriu Axente, culegător-tipograf ne-a citit cu pricepere rară poezia „Gelosie” de Haralamb Leca. Dl Filimon Delorean mai apoi ne-a ținut în continuare bună dispoziție prin citirea bucșii hazlii „Sub car mi-ai așternut” de Sandu Punga goală, iar după d-a harnicului Nicolae Neagoe pășind din nou la tribună, ne-a recitat frumos poezia „Rea de plată” de G. Coșbuc.

Drept variațiune dl Ioan Apolzan ne-a citit frumoasa scrisoare (publicată în foiaș „Tel. Rom.”) adresată presidentului reuniunii de dl Ionel Luch, sodal cofetar în Viena, scrisoare ce ne-a făcut să admirăm frumosul stil și ideile dlui Luch, care va îmbogăți expoziția cu diferite zaharicale, lort etc. În fine dl Dem. Axente ne-a declamat poezia „Dormi în pace” de Vlăduț și o măiestrie și cu sentiment nelintrecut.

„Suevică.”

NOUȚĂȚI.

ARAD, 1 Octombrie n. 1902.

Dela Carte. Ieri înainte de amiază a fost botezat nou născutul fiu al clironomului Francisc-Ferdinand. Naș a fost arhiepiscopul Carol Stefan, iar micuțul copil i-a luat numele de Maximilian Carol.

In Dalmația. După unele știri, în reg. 33 aradan pe viitor nu va rămâne aici decât un singur batalion, celelalte vor fi duse în Dalmația. În ocul lor ar veni tot atâtea batalioane în regimentul 61 ori 62.

Viriliști români în comitatul Aradului sunt pe anul viitor: I. Belle (Cheriliș) întrege 3416 cor. Ilie Balta, notar (Cheriliș) 2639 cor. Mănuilă Pata (Pectea) p. 1698 cor. Stefan Rusu (Otlaca) p. 1172 cor. D. Popovici (Cerneiu) 1095 cor. Iosif Vucureșcu (Seprenș) 978 cor. Stefan Novac (Pectea) 864 cor. Axente Secula (Siria) pl. 810

cor. George Cosma (Micalaca) pl. 809 cor. I. Bulboca (Giula) 776 cor. Dr. Liviu Tămășdan (Arad) pl. 750 cor. Ioan Tripon (Acriș) p. 741 coroane.

Comună bătută la tobă. E vorba de comuna Almoșd, din comitatul Bihorului. Și au ajuns bieții săteni să li-se bată tot ce au la tobă tocmai din cauză că se apucaseră și ei, cu câțiva ani mai înainte, să cumpere pământ, o moșie care fusese a contelui Zay Albert, dar care în urmă ajunsesse în mâna lui Back Filip, Ovrei. Acesta, neputând sătenii plăti la termen, li-a făcut proces, sătenii au pierdut, au trebuit să plătească peste 20.000 cor. spese de proces, cu un cuvânt din oameni cu case ce erau, s'au ales acum peritorii pe drumuri, căci li-se va bate toba la poartă, așa de rău s'au incurcat în proces.

„Alkotmány”, care scrie pe larg despre acest caz, spune că Almoșdul e locuit de greco-catolici (2200 la număr) care deși sunt de origine Români, ci-că și-ar bate pistolul că-s maghiari în sentimente. Vor fi! Numai economii slabi s'au arătat.

Protopresbiteratul Iliei Consistorul arhidieceșan în ședința plenară de Joul a numit protopresbiter al tractului Ilii pe George Oprea, fost paroh în Hunedoara.

Nou profesor seminarial. „Telegraful” scrie: în ședința plenară ținută Jof consistorul a ales profesor la seminarul nostru arhidieceșan „Andreian” pe dl Vasile Stan.

Preot în Galșa a fost ales dl N. Drăganca, actual preot în Cil. Ni-se scrie că lupte mari au precedat această agitată alegere. Ne place însă a crede, că dl Drăganca, ca păstor cu iubire de neam și biserică, ajungând în sat va face pace și-și va închina toată vremea propășirii acelei fruntașe comune. Așa să-l ajute Dumnezeu!

Constituire. Societatea de lectură dela institutul pedagogico-teologic s'a organizat pe anul administrativ 1902/903. în următorul mod:

President: Romul B. Rațiu, teol. cl. III.; Secretar: Iosif Tărău, teol. cl. II.; Notar: Traian Debeleac, ped. cl. IV.; Cassar: Laza Iacob, teol. cl. I.; Bibliotecar: Virgil Cosma, teol. cl. II.; Vice-Bibliotecar: Nicolae Hărăduțiu, ped. cl. III.; Controlar Iosif Leu, ped. cl. IV.; Comisiunea literară: Moisi Popoviciu, teol. cl. III.; Aurel Papp, teol. cl. II.; Adam Val, teol. cl. I.; Nicolau Cristea, ped. cl. IV.; Nicolau Radovan, ped. cl. III.; Comisiunea musicală: Iuliu Olariu, teol. cl. III.; Aurel Raicu, teol. cl. II.; Vasilie Spân, teol. cl. I.; Stefan Ștefu, ped. cl. IV.; Ioan Tocăniță, ped. cl. III.; Comisiunea revisoră: George Nestor, teol. cl. II.; Teodor Vulpe, teol. cl. I.; Ioan Vereș, ped. cl. III.;

Neerolog. Azi dimineață a încetat din viață Iosif Dobru, în etate de 38 ani. Era un fruntaș al parohiei din Arad și-l julesc numeroase rudeni. Inmormântarea va fi mâine după amiază la orele 3. Fie-ți țărna ușoară!

— Suntem rugați a publica următoarele: **Dionisiu Păscuțiu**, intristat aduce la cunoștință tuturor consăngenilor și cunoștinților că soția sa Carolina Szabó, în etate de 67 ani, după suferință îndelungată în Budapesta 26 Sept. a. c. la 5 ore pămăridiane și-a dat tributul ultim al naturii, cu resignațiune. O julesc văduvitul, două surori, șese copii adecă 3 fete și 3 feciori, doi gineri, două nurozi, patru nepoate și trei nepoți. A fost inmormântată tot acolo, parastasul s'a oficiat în biserica catolică de r. l. în Buda. Fie-ți memoria binecuvântată.

Inmormântarea lui Zola. Paris, 2 Octombrie. Zola, a cărui autopsie s'a făcut ieri de șese doctori și s'a constatat că a murit înecat de gazurile ce au eșit din soba (cuptor) stricată, va fi inmormântat Duminecă la ora 1. La cimitirul Montmartre, unde va fi dus, va vorbi ministrul de culte,

un membru al Academiei, probabil France Anatole și alți reprezentanți ai societăților literare. D-na Zola, care abia ieri s'a făcut mai bine, scăpând și ea ca prin minune de moarte, a stat ieri patru ore la catafalcul soțului ei. Testamentul lui Zola n'a fost încă găsit, se crede că a lăsat însă și s'a îngrițit și de cel doi copii ce-i avea cu d-na Moser. Avera lui se ridică la 4—5 milioane franci. Nici un alt scriitor n'a câștigat atât cu operele lor ca dînsul. El a dat mult și pentru scepuri filantropice. În cercurile naționaliste e mare fierbere din cauză că Zola va fi inmormântat cu paradă militară. Ziarele naționaliste scriu că nu se poate comite asemenea injurie armatei: să facă onoruri celui ce în chestia Dreyfuss luase poziție contra armatei. De asemenea e mare revoltă pentru-că Zola va fi inmormântat fără preot. Sunt temeri că vor fi mari demonstrațiuni și chiar bătăi între socialiști și naționaliști. Poliția a luat întinse măsuri de a menține ordinea. Dreyfuss va lua și el parte la inmormântare.

Societatea de lectură „Andrein Șaguna” s'a constituit în ședința sa ținută în 8/21 Sept. a. c. sub prezidiul P. C. Sale Domnului director seminarial Dr. Eusebiu Roșca în modul următor:

Președinte: Dr. Petru Șpan, prof. sem. Vicepreședinte: Nicolau Șoneriu cl. c. III; Arhivar și not. comitetului Vasilie Șpan, cl. c. III; Cassar: Remus Roșca cl. c. II; Controlor: Vasilie Debu cl. c. I; Bibliotecar: Ilie Beleuță cl. c. II; Vice-bibliotecar: Ionel Crișan ped. c. I; Redactorul foaiei „Musa”: Alexandru Popa cl. c. III; Econom: Ioan Creangă ped. c. III; Notarul societ.: Ioan Căldărea cl. c. I; Membri comisiei literare: George Bărescu și Aurel Nistor cl. c. III; Nicolau Perian și George Tocitu cl. c. II; Onisfor Ghibu și Trandafir Scorobșă cl. c. I; Ioan Pascu și George Preșmercan ped. c. III; Aurel Șenchea ped. c. II.

Rectificare. În articolul „Atentatul contra constituției bisericești”, apărut în Nr. 171 se zice: „de aprobare nu este vorba în canon și în Statutul Org. ci numai de hirononire înlocuită de Mitropolit cu actual electoral”, de unde ar apărea, că în Stat. Org. nu e prescrișă aprobarea mai înaltă a actualului electoral episcopesc. De facto § 104 din Stat. Org. dispune de supunerea actualului electoral episcopesc aprobării mai înalte și greșala provine din fuga condeului, care tratând împreună canonul 25 a sin-ecum. IV cu Stat. Org. nu le-a despărțit, nici aici și astfel a reeșit, că în Stat. Org. nu vorbește despre aprobarea alegeții.

Avis. Un tiner român absolvent diplomat agronom, și al școalei speciale de lapte cu praeșă de 2 ani se recomandă la un domeniu mai mare. Adresa: **Dimitrie Foale** în **Timișoara** (Belváros) strada Nádor Nr. 1.

Cinci sute mii de coroane Burilor. Un englez milionar din America cu numele Phipps a făcut o fundațiune de 500 mii de coroane pentru nefericitii din războiul englobur. Un colaborator al unei foi americane a interviuat acum pe marele fondator, care i-a istorisit următoarele întâmplări din viața lui:

„Am slujit împreună cu Carnegie la posta americană ca și curier dela telegrafe. În timpul acesta Carnegie mi-a fost camerad, ba și unele afaceri mai mici le făceam la oală. Cumpăram și adunam săpunuri vechi și le vindeam cu un preț cât se poate de bun. Câștigul îl împărțiam. Mai târziu am deschis o prăvălie de ferării, prin care ajunsesem la oareș care avere.”

Azi Phipps are o avere cam de șeze milioane foști șterlingi (350 milioane cor.) Judecat după înfățișarea lui, e om dur, pe când d'nsul este un adevărat filantrop, precum adevărate și cazul de sus. Casul de față de este unicul său fapt de filantropie. Se zice, că faptele lui filantropice necunoscute întrec chiar suma de mai sus.

Atragem atențiunea onor. public asupra anunțului de pe pag. IV. „Apa Boholt”, care în timpul din urmă prin calitatea cea bună, și-a câștigat un renume prin toate părțile.

POSTA REDACȚIEI.

I. I-s, C-beș. În numărul viitor. Pentru acesta a sosit târziu.

Calendarul diecesan

pe anul dela Christos 1903, anul al XXIV-lea, e tipărit deja, în editura tipografiei diecesane gr.-or. române a Aradului, și în zilele prime ale săptămânii viitoare, legat gata, se poate ave atât dela administrațiunea numit tipografii (strada Révay Nr. 10. față n față cu Consistoriul), cât și dela librării.

Calendarul acesta, care deja de 24 ani apare în tipografia diecesei și totdeauna s'a bucurat de trecere mare și de bun nume nu numai în diecesa Aradului, ci și afară de diecesă, — de astădată apare cu preț redus la 50 fileri.

Se estinde pe 12 coale de tipariu garmond, și cuprinde, — afară de partea calendaristică, — șematismul metropolit române gr.-or. în general și al diecesei Aradului în special; cronologia și semnele cronologice pe anul 1903; sărbători și alte zile schimbăcioase; posturile etc.; genealogia caselor domnițoare; țergurile din Ungaria și Ardeal; instrucțiuni postale și telegrafice etc. precum și o bogată și interesantă parte literară, care singură se estinde peste 4½ coale, tipariu garmond bine îngrițit, cuprinzând următoarele piese:

Moartea Episcopului Iosif Goldiș; Provisorul; Alegerea noului Episcop; Episcopii de până acum ai Aradului; Casa națională din Arad; Lui Mihail Eminescu (poesie); Un sfat la vreme; Pradă (poesie); Prețul timpului; Implinirea datorinței; Pâne! (poesie); Revoluția inimii femești; De când strică fiul, ce a făcut tatăl (povestire populară); Movila lui Burcel (poesie populară); Țăranul și școala; Din trecutul preparamdii din Arad (Moise Nicoară); Moș Ajun (povestire de Crăciun); Despre concubinat. — Din lumea mare: Sfirșitul unui războiu mare; O catastrofă îngrozitoare; Oamenii mari — oameni tăcuți; Iubileul clopotelor. — Poesii: a) mixte, b) populare; Diverse; Șfaturi practice; glume. — Economie: Ce avem să facem în fiecare lună?

În fine: anunțuri de tot felul. — Îl recomandăm cu multă căldură tuturor oamenilor cu carte, căci în calendarul acesta fiecare va găsi nu numai calendar, ci și o carte de lectură prețioasă și plăcută.

Rugăm pe stimații noștri abonenți - restanțieri să binevoiască a-și achita ce ne datorează. Facem jertfe ca să scoatem foaia și așteptăm ca abonenții să plătească și ei mai regulat.

Administrațiunea.

PARTEA ECONOMICĂ.

Prețul spiritului din Arad, 2 Octombrie.

Spirit rafinat, vânzare mare . . . 118.—
" " mică . . . 120.—
" brut vânzare mare . . . 116.—
" " mică . . . 119.—
100 chilogramme borhot uscat . . . 12.80.—13.—

Bursa de grâne din Budapesta
50 chigr. grâu de toamnă cor. 6.91—6.92
" " săcară pe Oct. . . . 6.12—6.13
" " ovșă pe Oct. . . . 5.65—5.66
" " porumb nou . . . 5.52—5.53

Red. respons. Ioan Russu Șirianu. Editor Aurel Popovici-Barcianu.

Insertiuni și reclame.

Se caută 837 3—3

un învățăcel român

pentru prăvălia dlui Vasilie Ciorgariu în Pectea. Doritorii au a se adresa de-adreptul.

Telefon n-rul 506.

Telefon n-rul 506.

Apă minerală de „BOHOLT“

analizată de mai mulți profesori universitari și 10 medici din Arad s'a dovedit de leacul cel mai bun în cazuri de dureri de stomac, lipsă de sânge și de un apetit neîntrecut. Îi dă vinului, fără să-i schimbe culoarea, un gust foarte bun. Fiind neasemănat de eficient și de efect sigur n'ar trebui să lipsească nici pe o masă.

Se cǎpǎtǎ în toate spițerile (băcăniile.)

Deposit general: 840 2-30

LANDAU MOR, Strada Boozkó n-rul 9.

La comanda de cel puțin 5 sticle — expediția se face gratuit la casă.

Asigurați: viață, zestre, capital de întreprindere, rente, cazul morții, spese de înmormântare!

Agentura principală în Arad

A BĂNCEI GENERALE DE ASIGURARE MUTUALĂ SIBIENE

„TRANSSYLVANIA“

primesc oferte pentru asigurări din comitatele: Arad, Bichis, Bihor, Cenad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal și le efectuează pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. În ramul vieții: capitale cu termen fix, rente, zestre pentru fiște, capital de întreprindere pentru feciori, pe caz de moarte, spese de înmormântare. Aceste din urmă dela 50—500 cor. se plătesc la momentul în ziua morții întempletate;
2. În ramul focului: clădiri de tot felul, mobile, mărfuri, produse de câmp ș. a.;
3. Contra furtului de bani, bijuterii, valori, haine, reconvise ș. a. prin spargere;
4. Contra grindinei: grâu, secară, orz, cucuruz, ovăș, viă (vinea), plante industriale: cânepă, in, himeș, nutrețuri, tabac ș. a.

Deslușiri se dau și prospecte se pot primi la agenturile noastre locale și cercuțele mai în fiesce-care comună și direct prin

Agentura principală „Transsylvania“ în Arad

Strada Széchenyi nr. 1. — Telefon nr. 399.

423 — 101

Asigurați contra furturilor prin spargere: bani și tot ce aveți de preț!

Asigurați contra grindinei: grân, cucuruzul, secara, ovășul și toate plantele economice!

Asigurați contra focului: case, bucate, mobile, vasele, mărfuri!

Institutul de credit pe pământuri în Sibiu.

(NAGYSZEBENI FÖLDHITELINTÉZET.)

Pe lângă condițiunile cele mai avantajoase dăm împrumuturi ipotecare

cu amortisare pe 30 1/2, 38, 40 1/2 și 50 ani în rate de jumătate de an, în cari se cuprinde plățirea atât a cametei, cât și a capitalului.

Împrumuturile se plătesc cu bani gata în valoarea nominală a scrisurilor ipotecare.

Arangarea împrumuturilor o efectuează încredințatul nostru

Szücs F. Vilmos în Arad

care poate da totodată toate deslușirile.

Institutul de credit pe pământuri în Sibiu.

(Nagyszobeni Földhitelintézet.)

Provocându-mă la anunțul de sus, rog onor. public doritor de împrumuturi ipotecare, ca și până acum și de-acum să se adreseze cu încredere la mine cu afacerile sale; principiul meu a fost și rămâne același, ca să prestez publicului în totdeauna un serviciu solid.

Spesele de întabulare la dorință le anticipez; onorariul meu urmează ulterior.

Cu stimă:

Szücs F. Vilmos

institut de credit pe imobile și pământuri

în Arad, Piața Boros Béni nr. 22 (Casa Spielmann)

(Etagiul I.)

Pentru răspuns binevoici a alături o marcă de 10 filerl.

784 — 6

Sanatoriu și institut de cură cu apă rece

— învâlnțat de înaltul minister de interne prin ordinațiunea Nr. 81.945/1901. —

În toată Ungaria-sudică singurul institut de cură autorizat, care iarna stă deschis pentru public și primește la cură bolnavi cu locuința în institut și externiști. Bolnavii pot avea la dispoziție sfatul ori-și-cărui medic.

Mijloace de lecuire:

Baie cu lumina electrică: pentru vindecarea reumei, podagrei, îngrășării, nevralgiei, boalei de rinichi, boalelor de sânge și înveninării prin metale. Aceste băi pot fi folosite și de cei bolnavi de inimă, 15 bilete 15 fl.

Baie de cură cu apă rece: pentru sănătoși întărire, și vindecă boale de intestine (mațe), insomnia, durerile de cap etc. 15 bilete 6 fl. Abonament lunar 10 fl.

Baie de acid-carbon: pentru vindecarea boalei de inimă, boalelor femești și lecuirea slăbirei pricinuită de nervositate. 15 bilete 18 florini.

Baie mare: pentru vindecarea boalelor femești, reumei, nevrolgiei, înțepenirea mușchilor etc. 15 bilete 16 fl.

Baie cu apă rece electrică: Vindecă nervositatea, dureri de nervi, slăbirea peste tot a sistemului nervos. 15 bilete 15 florini.

Inhalatii: soale sau cu extract de brad. După modelul celor din Reichenhall și Gleichenberg, — în contra boalelor de plămâni și de gât. 15 bilete 9 fl.

Gimnastica-svedeză: pentru vindecarea strâmbărilor de spinare, înțepenirii mușchilor; pentru lecuirea slăbirii la copii anemici. Taxă lunară de la 10 fl. în sus, după gravitatea cazului de boală.

Massage: pentru vindecarea boalelor de nervi, a anemiei, a îngrășării peste măsură și a slăbirii generale. 15 massage 6 fl.

Massage electrice: pentru vindecarea nervosității, a durerilor de nervi și pentru ușurarea mistuirii. 15 bilete 12 fl.

Electricare galvanică și cu curent faradic: Bolnavii interniști pot avea în instituție sfatul ori-și-cărui medic. — O odaie (cu încălzit, luminat și serviciu) și proviziunea sau întreținerea: 85 fl. pe lună.

Medicul conducător:

D^r. HECHT,

Arad, Strada Zrinyi (fostă Sziget) Nr. 3 (Intrare în stradă vis-à-vis de Teatru, între prăvăliile Maresch și Szabó). Telefon 270.

541 — 71

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

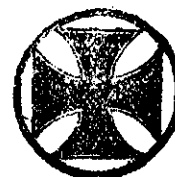
Patent Nr. 86967.

Nu e crucea Volta.

Nu e leac secret.

vindecă și înviorază sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, țiuțuri de ureche, bătaie de inimă, sgârșiri de inimă, astma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftel de mâncare, răceală la mână și picioare, slăbirea peste tot, reuma, podagră ischias, udului în pat, influenza, insomnia, epilepsia, circula-

țianeregulată a sângelui și contra multor altor boale, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. Inșușirea acestui aparat este, că vindecă nu numai din timp în timp, ci introduce constant în corpul omeneș binefăcătorul curent, când pe deoparte vindecă cu succes boalele afătoare, eară pe de altă parte e cel mai bun scut contra îmbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurărei, că acest aparat vindecă boale vechi de 20 ani.

În cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii, cari prețuesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate vedea aceste atestate. Pacientul, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca prin aparatul meu, primește banii înapoi.

Unde ori-ce încercare s'a constatat sădarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu poate fi confundat cu aparatul „Volta“, care atât în Germania, cât și în Austro-Ungaria a fost officios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu electro-magnetic prin deosebita-i putere vindecătoare, e în genere cunoscut, apreciat și respândit.

Chiar și ieftinătatea estraordinară a crucei mele electro-magnetice o recomandă cu înțepire.

624 — 110

Prețul aparatului mare e Cor. 6.

folosibil la morburii învechite.

Prețul aparatului mic e Cor. 4.

folosibil numai la copii și la femei de constituție foarte slabă.

Locul central principal de vânzare și espedare pentru țeară și străinătate e:

Müller Albert, Budapesta, V., str. Vadász 42. (K. colțul str. Kálmán.